

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Будівля Робітничо-Фармерського Товариства, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на році кулуарі Прічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ПІДСУМКИ УХВАЛ КОНВЕНЦІЇ Р.З.Т.

Після з'їзду ТУРФДім і річних загальних зборів Робітничо-Фармерського Товариства відбулися 29 і 30 січня д. р. у Вінніпегу друга конвенція Робітничого Товариства. Вона була цікавим відзначенням скорого зросту цієї молодшої організації.

В конвенції взяли участь 34 делегатів, що представляли 34 відділи Р.З.Т. і 12 членів Головного Заряду. На першій конвенції Р.З.Т. в січні минулого року, делегати представляли 799 членів, а на сьогорічній (другій) конвенції число членів і членкинь було вже 1565. Тобто членство Р.З.Т. зросло більше як в двох. Нарадом конвенції прислухувалося поважно число членів Р.З.Т. і гостей.

З своїм скорим зростом Р.З.Т. створило собі також міцну фінансову базу. Рахунковий звіт виявив, що від початку його засновання до кінця 1925 р., тобто за три роки, Р.З.Т. виплатило самої допомоги і посмертного своїм членам і членкиням \$10,127.78 а в касі має готівки \$11,865.19. Це показні цифри, що говорять самі за себе. Взагалі звіт головного заряду Р.З.Т. показав, як гарно може розвиватися допоміжна організація в Канаді під умільним керівництвом.

Ухвали другої конвенції Робітничого Товариства мають на меті головне збільшення організації турботуванням у ній як найбільше нових членів і членкинь. Конвенція вирішила вислати в сілдуочому році організатора, що має організувати нові відділи і нових членів; уповноважила головний заряд поробити старанні і виготовити плани для організації діточої секції; затвердила ухвалу минулої конвенції, щоб місяць лютий зробити місяцем ударної організаційної кампанії Р.З.Т. і ухвалила відозву до українських робітників і фермерів в Канаді в цій справі; вирішила взяти на себе колектування фонду на допомогу тим робітникам і робітницям, фермерам і фермеркам, головно членам робітничих та фермерських організацій, що через хворобу або каліцтво не можуть бути прийняті до Р.З.Т., але заслугоують на допомогу; оподаткувала всіх членів по 50 цт. на рік для створення фонду на майбутній приют для нездатних до праці старших членів Р.З.Т. і осиротілих дітей; уповноважила головний заряд вилати статут Р.З.Т. також і на англійській мові; вирішила також, щоб головний секретар-скарбник працював стало в головнім офісі Р.З.Т. як платний урядник, бо по вечерах всіх справ організації і її книговодства він полагодувати не зможе. Секретареві-скарбникові доручено також в порозумінню з місцевим відділом Р.З.Т. взяти на себе ведення його книг, бо це найбільший відділ Р.З.Т. і справи його вимагають більше уваги, як це котрий небудь з членів, що в день працює у фабриці, може їм її віддати.

Конвенція підтвердила толкування статута головним зарядом: календарний рік (від січня до грудня) визнається для Р.З.Т. за діловий-рахунковий рік. Час виплати допомоги (десяти тижнів і п'ять додаткових на рік) рахується власне в такому році. Але висоту суми допомоги і посмертного рахується роками, що їх означається від дати прийняття члена або членкині до організації. Ухвалено також, щоб рішучо не приймати залежних вкладок від членів і членкинь, що затягнули їх за більш як три місяці; якщо вони не дали своєчасного оправдання. Такі члени по трьох місяцях мають бути вичеркнені зі списку і можуть бути прийняті поновно тільки як нові члени. Додано до статута ще декілька пояснень в неточно означених справах.

Конвенція Р.З.Т. перевела також деякі важні ухвали в освітній справі. Вирішено разом з іншими братними організаціями втримувати місцеві освітні курси, курси для неграмотних, підтримувати діточої школи ТУРФДім то-що. Вищий Освітній Курс визнано за велике досягнення організацій українських робітників і фермерів в Канаді, ухвалено підтримувати його і уповноважено головний заряд виплатити з освітнього фонду на підтримання 200 доларів.

Конвенція з задоволенням вислухала листа від своєї підшефної інституції Інституту Народної Освіти в Харкові і вирішила відповісти на нього привітанням та вислати 200 доларів на передплату таких наукових журналів в англійській і інших мовах, що можуть бути корисні ІНО, а він їх ще не має.

Не забула конвенція і нашої преси. Визнавши її заслуги в будівництві Р.З.Т. і обслуговуванні його потреб, конвенція закликає всі його відділи і членство завжди підтримувати нашу пресу, а головному зарядові дає і на далі уповноваження допомагати її під час кожної кампанії. Конвенція визнала й на далі "У.Р.В." органом Р.З.Т. і вирішила, що кожний член Р.З.Т. повинен стати передплатником нашого часопису, а кожна членкиня повинна передплатувати "Робітницю".

Всі наради проводилися в як найкращому порядку і кожну справу делегати і делегатки розбирали не тільки зі становища інтересів самого Робітничого Товариства, але дивлячись на них також зі становища інтересів загального робітничого руху і цілої працюючої класи. Тим-то й цінна ця організація для всіх робітників і фермерів і в ній повинні вони всі гуртуватися для спільної допомоги.

В часописах ви часто читаете заклики й просьби хорих та калік за допомогою. Чому вони примушені просити допомоги? Тому, що не було такої організації, в якій вони могли-б були забезпечити себе на всякий випадок, або-ж не знали про її існування, відкоди її засновано.

Але тепер вже є така організація — Робітниче Запоміжне Товариство і кожний тимущий робітник та фермер, кожна тямуща робітниця та фермерка повинні до нього належати. Вступайте-ж в члени Р.З.Т. Основуйте нові відділи цієї корисної організації. В місяці лютий збільшіть Р.З.Т. сотнями й тисячами нових членів і членкинь.

ВІДОЗВА КОНВЕНЦІЇ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА

— до —

УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЦТВА І ФАРМЕРСТВА В КАНАДІ.

Дорогі Товарищи і Товаришки!

Друга Конвенція Робітничого Запоміжного Товариства, що зібралася на наради 29 і 30 січня 1926 р. в місті Вінніпегу, кличе до Вас усіх робітників і робітниць, фермерів і фермерок: Вступайте в члени Робітничого Запоміжного Товариства!

Ми, делегати, згромаджені на Конвенції, поробивши підсумки тої корисної праці, що її виконало Робітниче Запоміжне Товариство за три роки свого існування, заявляємо, що ця наша допоміжна організація киче всім нам робітникам і фермерам потрібна і дає вона нам більшу користь, як всі інші того роду організації, або-ж асерураційні компанії.

Вступивши в місячній членській вкладці в Робітничому Запоміжному Товаристві порівняно дуже малі, бо виносить все по одному доларові. Проте допомогу на випадок хвороби або каліцтва дає наша організація по 7 доларів тижнево в першому році, а по \$10.50 в другому і даліших роках членської приналежності, протягом десяти тижнів в році. На випадок потреби Р.З.Т. платить ще по дві суми протягом додаткових п'ять тижнів хвороби або нездатності до праці після хвороби чи каліцтва. Крім того кожний член і кожна членкиня мають забезпечене посмертне для своїх найближчих рідних: в першому році 100 доларів, в другому 200, в третьому 300, в четвертому 400, а в п'ятому і даліших роках 500 доларів.

Після 20 років приналежності до Робітничого Запоміжного Товариства член або членкиня не платити ніякої вкладки, але до смерті має ті самі права до допомоги і посмертного, що й усі інші члени.

Такої допомоги не дає ніяка інша допоміжна організація. Здавалось-б, що з одного-двох доларових вкладок неможливо прижити стільки фонду, щоб можна було давати таку значну допомогу і таке посмертне. Але рахунки нашого Робітничого Запоміжного Товариства виявляють, що воно за три роки свого існування виплатило допомоги і посмертного \$10,137.78 і крім того мало ще \$2,727.70 інших розкоді, а проте в його головній касі осталося на 1926 рік \$11,865.19 готівки. Ці цифри є найкращим доказом значіння й розвитку Робітничого Запоміжного Товариства.

За три роки свого існування Робітниче Запоміжне Товариство згуртувало в собі 1565 членів. За останній (1925) рік членство його зросло більш як в двох і зростає даліше з кожним тижнем, хоч і не роблено в минулому більших кампаній за новими членами.

Знаючи користь, яку дає Робітниче Запоміжне Товари-

ство робітникам і фермерам, Конвенція нашої організації вирішила минулого року встановити місяць лютий місяцем ударної кампанії за новим членством Р.З.Т. Цю кампанію переводиться цього року перший раз організованим способом. Її метою є зазнайти як найбільше українських робітників та фермерів Канади з Робітничим Запоміжним Товариством, його цлями і завданнями та приєднати до нього як найбільше нових членів і членкинь.

Сьогорічна Конвенція Робітничого Запоміжного Товариства закликає всі відділи і все членство нашої організації попрацювати щиро в місяці лютий, щоб як найбільше поширити відомості про існування й користь праці Р.З.Т. та збільшити його членство. А всіх українських робітників і фермерів Конвенція закликає вступити в члени Робітничого Запоміжного Товариства.

Товарищи і Товаришки! Наша організація має успіх тому, що ми самі керуємо її справами, не даємо своїх грошей за працюючих грошей багатим-капіталістам, власникам асерураційних компаній, що збирають мільони доларів від працюючих, ані жадним спекулянтам, ворогам працюючих, тільки самі своїми грошми порядкуємо, самі їх контролюємо і вживаємо їх на нашу власну користь. Нас є півтора тисячі в Р.З.Т. за 3 роки його існування, а вже наша організація зробила такий поважний грошовий оборот, дала своїм членам таку поважну суму допомоги і в касі зберегла значну суму грошей. А що зможемо ми зробити коли нас буде в Р.З.Т. кілька, потім кілька десятків і кілька сотень тисяч! У нас буде сила й засоби, які ми використаємо самі для себе. Тому вступайте до Робітничого Запоміжного Товариства і разом будуймо свою власну організовану силу, що дасть нам і нашим дітям певну допомогу у випадках хвороби, каліцтва або і смерті. Не ждьте, як нещастя трапиться, бо тоді прийдеться просити допомоги. Кожний член і кожна членкиня Робітничого Запоміжного Товариства не просить допомоги, але домагається від організації того, що всім членам належить. Для того ми й організовані в Р.З.Т. для того й платимо по доларові на місяць, щоб мати забезпечену допомогу.

В місяці лютий кожний має особливу нагоду стати членом Р.З.Т. Користайте-ж із нної. Збільшіть число членів Р.З.Т. в лютий на сотки, а то й на тисячі. Збільшіть нашу організовану силу. Хай живе і розвивається Робітниче Запоміжне Товариство!

М. Ситт, голова Конвенції.
О.М. Хоміцький і В. Босович, секретари Конвенції.

ПЕРМАНЕНТНА КРИЗА У ФРАНЦІЇ.

Франк, то падає, то піднімається, весь час його б пропалі і це навіть більше гальмує народне господарство ніж як би він поступово, але помаля, падав. Біля нього бється уряд, б'ється політичні партії, на йому зламали шню Еріо, Пенлеве, Кайо, Лусер і вже черга була за Бріаном та за останнім міністром фінансів Думером. Але недаром кажуть, що де треба мати кращого "угодовця", що зумів би влаштувати який-будь компроміс, то треба іслати Бріяна — через це Бріян і опинився на чолі уряду. Він найшов компроміс, він добавкався і з міністрами лівого блоку і з Думером, звів їх і добився, що вони пішли один другому на зустріч і фінансові проекти Думера в раді міністрів було прийнято одностайно, загроза — що міністри лівого бло-

ку залишать кабінет, що або прийде в відмовитися від проекту Думера, або залишитися без лівих міністрів і значить знову прочати складати новий кабінет, але більше правий і через це з меншою надією на його сталість — відпала. Де в чому лівий блок пішов на зустріч, погодився на збільшення акцизів, на виробку номеру спеціального податку; пішов і Думер на зустріч, знявши свій проект збільшення податку з оборотів — проти чого особливо гостро заперечував лівий блок. Але цим погодженням кризу не зліквідувано. Сенат гостро стоїть проти цього міністерства і нарочито, аби зробити неприємність міністерству і лівому блоку, обрав на голову фінансової комісії Мілле-Рекруа і за доповідача Шерона, що був міністром в кабінеті Пуанкаре,

являючи кандидатів лівого блоку Клемантенца і Паске. Найцікавіше тут те, що Мілле-Рекруа теж член лівого блоку і пішов проти своєї партії і її офіційного кандидата. Це знову ускладняє стосунки між сенатом і парламентом і загрожують новою кризою, що в свій час звалила Еріо.

Не краще справа стоїть і в самому лівому блоку. Соціалісти в останні часи, як що і не голосують проти міністерських пропозицій, то утримуються — головне через те, що почувають незадоволення широким кол населення політикою блоку і не хотять брати на себе відповідальності. Але різко розірвати з блоком, виступити проти — боється, бо це значило-б привести до розв'язання парламенту, до нових виборів, а з тим балачками, що з ними йти зараз на вибори не можна, це значить йти не на ризико, а на вірний провал.

10 січня скликається нарада соціалістичної партії, де буде стояти одне і головне питання — тактика до уряду. Не можна далі утримуватися, по головнім лежучим питанням, що життя ставит перед владою і країною. Останнє утримання по питанням кредитів на війну в Мароко зробило вже дуже погане враження на широкій верстві і викликало обурення на-

віть в лавах самої партії. Тактика до уряду — це питання входить в його чині, а не входить це значить ставити питання про нову кризу міністерства. Права течія тягне до входження ліва, головні організації з лівою, заперечують. Що вирішить нарада трудно сказати, але що зразу-ж після рідзв'язання парламенту, тобто 12 січня треба чекати нової кризи і нових міністерських комбінацій, це факт, хоч Бріян погордо і заявляє, що "сім раз я був головою ради міністрів і ви мене скидали, а зараз вибачайте — скорше падає буде розпущена" і хоч що погрозу він виконає, але йому це не допоможе — бо нова падає за цих умов буде більше правою і Бріянові це буде міцна в чолі уряду. Не даром часопис радикалів "Ер Нувель" каже: "єдиний вихід, це виступити в життя мажоритарну систему виборів, що дасть урядові певну більшість" очевидно не лжу, а праву.

Тимчасова криза перейшла, як висловився Бріян "верх узяв дух Льюкарно" — але задоволення Льюкарно не дали, лівих не принесло, хворобу загнала далі і не багато треба, аби вона знову вишла і ще більша пропасниця забила країну.

Парижанин.

В КРАЇНІ НЕВОЛІ І СЛІЗ.

ПОЛЬСЬКИЙ БАНК І ПАДІННЯ ЗЛОТОГО.

За повідомленнями газети "Момент", обслуговування діяльності польського банку, передане міністерством фінансів, встановило, що політика банку привела до падіння золотого. Банк допомагає спекуляції закордонною валютою, що провадилась цілою низкою приватних банків. У зв'язку з цим, міністерство постановило змінити статут банку і усунути його від регулювання курсу золотого. Крім того, розпочато ревізію книг кількох банків, що провадили операції закордонною валютою. В банківських колах виникла паніка, тому, що чекають викриття великих зловживань.

ЧЕНСТОХОВСЬКА РОСПРАВА

В Ченстохові перед будинком місцевого самоврядування зібралася сила безробітних, вимагаючи виплати допомоги. Викликані загоном поліції на превелику силу відігнали натовп безробітних від будинку муніципалу. Пів години передогом натовп безробітних знову зібрався побіля будинку міського управу і, погрожуючи камінням, відмовився розійтись, доки не буде задоволено всіх вимог про допомогу, не зважуючи на "мирні" заклики пелесьських провідників. Після промов пелеських великі загоми кінової та пішої поліції зі збоєю в руках напали на безробітних. Чим дуж оборонючись, безробітні закидали поліцію камінням і поранили декількох поліцейських. Робітників з 50 було арештовано, багато робітників поранено. Після розгону безробітних видно було, що весь майдан перед муніципалітетом був вкритий камінням та цеглами, яких назбирало було кілька пудів.

ПОЛЬЩІ ПРОПОНУЮТЬ ЛИХВАРСЬКУ ПОЗИЧКУ.

За відомостям "Трагер Пресс", чужоземні капіталісти пропонують Польщі позичку на наздвичайно тяжких умовах. Позичку що пропонують за 8.3 процент.

СІКОРСЬКОГО ПЕРЕСАДИЛИ.

Колішнього військового міністра Сікорського призначено за корпусного командира й начальника львівської округи замість генерала Мальчевського,

призначеного за корпусного командира й начальника варшавської військової округи. Мальчевський, прихильник Пилсудського. Разом з цим зроблено багато персональних переміщень вищих урядовців військового міністерства та генерального штабу.

РОЗГОН МІТІНГУ БЕЗРОБІТНИХ У ВАРШАВІ.

Недавно комуністичні послі Скрипа та Приступа скликали у Варшаві мітинг безробітних. Багато безробітних прийшло на мітинг. Проте мітинг у призначеному місці не міг відбутися, тому що великі загоми поліції, підпнувшись з самого ранку, раз-у-раз розганяли натовп робітників, коли він збирався. Через те частина безробітних, що поприходили на мітинг, числом понад 2 тисячі, збралася в іншому місці, організувавши демонстрацію з червоними прапорами. На прапорах були комуністичні гасла, Світаючи "Інтернаціонал", демонстрація пройшла вулицями.

ЗАКРИВАЮТЬ ШКОЛИ.

Шовінізм польського уряду переходить всякі границі. Навіть в тих місцевостях Західної України, де майже виключно населення складається з українців і Жидів, (около 3 проц. Поляків), уряд польський закриває українські школи.

В містечку Корці, на Волині, одним культурним українським центром була 7-класова українська школа, де побирало освіту понад 300 українських дітей. Ця школа утримувалась виключно коштом місцевих українських селян і робітників, що посилали туди своїх дітей. За часів царату там була ще гімназія, реальна школа і вища початкова школа. Всі ці школи зістали закриті польським урядом ще на початку його приходу на Україну. Тоді Поляки відкрили в Корці 7-класову польську школу, яка заледво мала від 25 до 30 дітей і розуміється несла більше втрат, ніж давала користі. Польський уряд весь час свого панування всякими заборонами та ревізіями старався знищити 7-класову українську школу. Доходило до того, що навіть заборонено було співати українські пісні; бо вони нагадують Українцям, хто вони є. І ось тепер цей одинокий центр

української культури зістав знищений. Около 300 дітей українських селян і робітників викинуто на вулицю.

Тепер шаяхта радіє та сміється, але кажуть, що дійсно той сміється, хто останній сміється.

Н. Корецький.

З ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ.

ЖИТТЯ УЧИТЬ, ЯК ПОСТУПАТИ.

Колись ми провадили завзяту боротьбу. Я належав тоді до соціал-демократичної партії, а він до якогось "патріотичного" товариства "просвіти". Який з мене був соціаліст, який самий й з него націоналіст.

Він знав напам'ять співати "Ще не вмерла", а я вже не болявся їсти в п'ятницю мяса, не ходив до церкви та до сповіді.

На цій й опералося наше "соціалістичне" й "націоналістичне" та інше "знання". Але "дебати" провадили.

Часом на зібраннях, то аж криса "мішалася" до розв'язування "важливіх питань".

Але часи мінюються. Все бореться, все рухається й поступає.

Обставини склалися так, що мій противник "націоналіст" мусів виїхати на ферму.

Я остався в тій самій місцевості. Війна та життєві обставини заставили мене більше думати. Я читав робітничу пресу, студіював книжки та не раз сміявся зі свого давнього "соціалізму", а також й "націоналізму" свого противника.

В 1916 році здибався з одним фермером. Зговорився й я дивався, що мій "націоналіст" там само на фермі, де й він.

— Як-же він там поступає?

— Ет, бодай не казати. — Може організував яке товариство?

— Та де там! Він перше був твердим греко-католиком, а зараз вже православним. Закликав до хати православного батюшку та поперехрещував всі діти на православ'я.

— Та я від него нічого лішого не сподівався.

В 1918 році "православний націоналіст" повернув назад до старої місцевості.

Фарма пропала. Забрали за додток. Хату в місті продали за додаток. Приїхав з жінкою та з чотирма "православними" дітками.

Здибав його.

— Ну й як наша справа?

— Яка справа?

— А в Парижі, наша національна справа?

— А ти думаєш, що я на далі такий самий, як був?

— О, ні, ти вже православний!

— Махнув головою, здвигнув плечима.

— А як там ваші "Просвіти" питає.

— Вони не мої, а ваші.

— І не мої. Я вже давно покинув з ними.

— Закликав мене до хати та показав кілька брошур і книжок, які він позичив в одного товариша.

— Добрі книжки.

— Як бачу, то ви беретеся до робітничої справи.

— Так. Я все старе оставив на фермі в лісі ще в 1917 році.

— Все оставив, лише одного горця не мій оставити. Воно стало моїм найближчим другом. А зараз чітай та вишукую ліку, як позбутися й цього останнього.

— Збанкрутований фермер наговорив мені дуже багато.

— Де-ж ви навчилися того всього?

— Життя учить, як поступаєти.

— Сьогодні цей товариш є одним з найактивніших членів в нашій робітничій організації.

Драпака.

КАТ—ГОЛОВА ПАРЛЯМЕНТУ

Болгарське народне зібрання більшістю голосів ухвалило резолюцію довіри урядові Ляпчеву. Цанкова обрано за голову народного зібрання.